

Sundbyberg den 20 april 2022

Forskningsmedel 2022 – Så här fördelades årets medel

Sex forskningsprojekt beviljades den 31 mars anslag från Personskadeförbundet RTPs forskningsfond. Det tilldelades totalt 936 704 kronor som står till forskarnas förfogande till den 31 december 2024. För att få medel gäller generellt att projekten ska ha hög vetenskaplig kvalitet, bra genomförbarhet och kostnadseffektivitet samt stor nytta för Personskadeförbundet RTPs medlemmar. En tydlig brukarmedverkan premieras vid beslutsprocessen.

Följande forskningsprojekt beviljades medel i årets utdelning:

Åsa Lundgren Nilsson – LivsstilsAPPen – hälsoappen för personer med ryggmärgsskada (206 232 kr)

Projektet handlar om att utveckla en LivsstilsAPP som är en mobilbaserad hälsoapplikation för personer med ryggmärgsskada. Appen mäter med hjälp av ett aktivitetsarmband fysisk aktivitet på olika nivåer och beräknar energiomsättningen utifrån aktivitetsnivån. Omvandlingen baseras på modeller framtagna för personer med ryggmärgsskada. Appen förväntas bli ett användbart verktyg inom egenvård eftersom den kan hjälpa personer med ryggmärgsskada att hålla eller uppnå en hälsosam vikt.

Projektet är ett första steg i en mer omfattande studie. Den ska bidra till en bättre individuell behandling och utveckling av behandlingsstrategier samt vara användbar inom ryggmärgsskadeforskningen.

Emelie Butler Forslund – Avancerad analys av avgörande faktorer för optimal gångträning hos personer med ryggmärgsskada: datoriserad gånganalys, muskelstyrka och EMG (150 000 kr)

En ryggmärgsskada ger ofta nedsatt gångförmåga på grund av minskad känsel och motorik nedanför skadan. Många behöver använda rullstol, gånghjälpmedel eller ortoser. Beroende på skadenivå och omfattning varierar funktionsförmågan – från behov av manuell eller eldriven rullstol, till gång med eller utan hjälpmedel. Det är vanligt att växla mellan olika hjälpmedel beroende på aktivitet.

Projektet ska bidra till att förbättra förmågan att gå hos personer med paraplegi efter ryggmärgsskada. Paraplegi innebär förlorad funktion i bål, bäckenorgan och/eller ben. Forskarna planerar att testa studiedeltagarnas muskelaktivitet och gångförmåga på MoveAbility Lab på Kungliga Tekniska Högskolan. Studieresultaten ska ge bättre förutsättningar för träning, ortoser och andra hjälpmedel samt bidra till ökad självständighet efter en ryggmärgsskada.

Sophie Jörgensen: Att åldras med ryggmärgsskada – Förändringar i fysisk aktivitet över 6 år bland äldre personer som levt länge med en ryggmärgsskada (125 000 kr)

Internationellt har flera studier undersökt hur åldrandet påverkar personer med ryggmärgsskada men ingen sådan studie har fokuserat på äldre personer som levt länge med skadan. För att öka kunskaper om just den här gruppen initierades 2010 projektet *The Swedish Aging with Spinal Cord Injury Study (SASCIS)*.

Studien handlar om att identifiera vilka utmaningar och svårigheter äldre personer som levt länge med ryggmärgsskada möter samt hur deras livssituation förändras över tid. SASCIS är den första så kallade longitudinella studien i norra Europa som förväntas ge en heltäckande bild av livssituationen bland äldre som haft sin ryggmärgsskada under lång tid. Aktuell delstudie ska bearbeta och presentera resultat från den första uppföljande datainsamlingen som ägt rum mellan 2017 och 2018. Fokus ligger på förändringar i fysisk aktivitet över sex år.

Inka Löfvenmark: Skuldersmärta och skulderskador hos personer med ryggmärgsskada i Region Stockholm. (150 000 kr)

Skuldersmärta är en av de vanligaste komplikationerna efter ryggmärgsskada. Det beror på den ökade belastningen på skuldrorna vid behov av rullstol eller gånghjälpmedel och är för personer med ryggmärgsskada en vanlig orsak till att söka vård.

Studien undersöker förekomst av skuldersmärta hos personer med ryggmärgsskada och vilka riskfaktorer som leder till en känslighet för skuldersmärta. Projektet analyserar medicinska utredningsresultat och kartlägger vilka smärtstillande metoder som hjälper vid skuldersmärta efter ryggmärgsskada. Övergripande syfte är att öka kunskapen om skuldersmärta/skador hos personer med ryggmärgsskada, oavsett nivå eller omfattning.

Christina Brogårdh: Att åldras med post-polio (155 472 kr)

Att åldras med post-polio innebär ofta ökade symtom, sämre hälsa och minskad förmåga att klara sig själv. Studien undersöker hur post-polio påverkar gångförmåga, risken och rädsla för att falla, förmåga att klara vardagliga aktiviteter, känsla av sammanhang och livstillfredsställelse över tid.

Projektet är pågående och ska bidra till en ökad förståelse av dessa aspekter för att kunna ge bättre information, stöd och rehabiliteringsinsatser till personer som åldras med post-polio. Målet är att personerna ska kunna leva ett gott liv som äldre, trots sin funktionsnedsättning.

Ulrika Birberg-Thornberg: Den omätbara tröttheten efter hjärnskada -kan vi hitta bättre sätt att mäta mental trötthet? (150 000 kr)

Många personer får långvarig trötthet till följd av en hjärnskada. Omfattningen av tröttheten kan vara svårt för omgivningen att förstå och konsekvenserna kan påverka vardagen och möjligheten att försörja sig negativt. Syftet med studien är att utveckla ett trötthetsindex baserat på objektiva mått.

Ett trötthetsindex för mental trötthet kan förbättra vårdens förutsättningar att bedöma tröttheten, skriva intyg och skraddarsy rehabilitering. Dessutom kan en mer nyanserad kartläggning av trötthet leda till ökad förståelse från omgivningen.